

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YER HİZMETLERİ KURULUŞLARININ BULUNDURMASI GEREKLİ
EN AZ PERSONEL VE TEÇHİZAT LİSTESİ İLE UYGULAMA
ESASLARI TALİMATI

İŞL.HİZ.YS/YHM/TLM.01

Yür.Tarihi: 08/12/2009

Değ.Tarihi 04/04/2017

Değ.No: 06

Sayfa: 1/11

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Sorumluluk, Tanım ve Kısaltmalar

Amaç

Madde 1- Bu Talimatın amacı, DHMİ Genel Müdürlüğü tarafından işletilen havalimanlarında yer hizmetleri kuruluşlarının (A, B ve C Grubu çalışma ruhsatı almış veya alacak kuruluşların) bulundurma gerekliliği en az personel ve teçhizat listesi ile ilgili usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

Madde 2- Bu Talimat; havalimanlarında yer hizmetlerini veren A, B, C Grubu Çalışma Ruhsatına sahip yer hizmet kuruluşlarını kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3- Bu Talimat; 23 Ağustos 2016 tarihinde 29810 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan Havalimanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22)'nin 14. Maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Sorumluluk

Madde 4-

a) Bu Talimatta yer alan hükümleri yerine getirmekten Havalimanı Başmüdürlük/Müdürlükleri ile Havalimanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22) kapsamında çalışma ruhsatı almış ve/veya çalışma ruhsatı talebinde bulunan tüm kuruluşlar sorumludur.

b) DHMİ, bu Talimatta belirtilen faaliyetlerin uluslararası seviyede yapılmasını sağlamak amacıyla sürekli olarak gözetim ve denetimde bulunarak, tespit edilen eksiklik ve aksaklıklarla ilgili gerekli kuralları belirler ve bu kuralları uygular ve/veya uygulatır.

Tanım ve Kısaltmalar

Madde 5-

Bakanlık: T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

SHGM : Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

DHMİ : Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü

Apron: Havalimanında uçakların park ettiği, yolcu veya yük, yükleme/boşaltmalarının, akaryakıt ikmalinin veya bakım ihtiyacının karşılanması amacıyla tahsis edilmiş saha

Akaryakıt Hidrant Aracı (Dispenser): Apron üzerinde bulunan akaryakıt ikmal deposu ile irtibatı bulunan yakıt pit'i/valfi ile uçak arasında yakıt dolmuş işlemi gerçekleştiren ve üzerinde pompa, sayaç, mikro filtre, dolmuş hortumları gibi donanımları bulunan araç

Bagaj Arabası: PAT Sahasında Bagaj ve kargo v.b. yük naklinde kullanılan motorlu araçlarla çekilen taşıma aracı

Bagaj Çeker (Traktör): Bagaj arabası, Dolly, Çekerli merdiven v.b. araçları çeken motorlu araç

Buzlanmayı Önleme ve Buz Temizleme (Anti-İcing/De-İcing) Aracı: Buzlanmayı çözücü/önleyici kimyasal maddelerin uçaklara uygulanması için kullanılan özel donanımlı araç

Hazırlayan	Gözden Geçiren	Onay
 YHM BYSS Yrd.	 İşl.Erin. Yön.Md.	 İşletme Dairesi Başkanı
 YHM BYSS	 İşl.D.Bşk. Yrd.	

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YER HİZMETLERİ KURULUŞLARININ BULUNDURMASI GEREKLİ
EN AZ PERSONEL VE TEÇHİZAT LİSTESİ İLE UYGULAMA
ESASLARI TALİMATI

İŞL.HİZ.YS/YHM/TLM.01

Yür.Tarihi: 08/12/2009

Değ.Tarihi 04/04/2017

Değ.No: 06

Sayfa: 2/11

Dolly: Bagaj çeker traktör ile çekilen ve apronda konteyner ve palet taşımacılığında kullanılan, seviyesi yerden fazla yüksek olmayan küçük tekerlekli taşıma aracı

Follow-me Aracı: PAT Sahalarında yönlendirme ve kontrol hizmetlerinde kullanılan özel donanımlı araç

Hasta Nakil Aracı (Ambulift): Yolcu merdivenini kullanamayan hareket kabiliyeti kısıtlı hasta, yaşlı ve engelli yolcuların uçaktan iniş ve uçağa binışı ile PAT Sahasında hava aracı-terminal/terminal-hava aracı arasında nakli için kullanılan yükselip/alçalma özelliğine de sahip özel donanımlı araç

Hava Aracı Motor Çalıştırma Ünitesi (Air Starter): Bazı uçakların motor ilk hareketi için gerekli olan yüksek basınçlı hava ihtiyacını karşılamak üzere imal edilmiş özel donanımlı araç

Havalandırma aracı (Air Condition) : Uçaklara klima hizmetinde kullanılan havayı vermek üzere imal edilmiş özel donanımlı araç

Yükleme Aracı (High Loader): Özellikle palet ve konteyner'in uçaklara yüklenmesi ve indirilmesinde kullanılan yükselebilmel/alçalabilme ve yüklere hareket verebilme özellikleri ile donatılmış araç

Hizmet Sözleşmesi: Havalimanlarında yer hizmeti yapan yer hizmet kuruluşları ile havalimanlarının işletmeciliğini yürüten havalimanı işletmecisi arasındaki ilişkileri, karşılıklı hak ve yükümlülükleri ile SHY-22 Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuatlarca belirlenen kurallara aykırı davranışların cezai müeyyidelerini düzenleyen standart sözleşme

Jeneratör Aracı: Uçakların elektrik ihtiyacını karşılamak üzere imal edilmiş özel donanımlı araç

Konteyner: İçine yük koyularak uçağa yerleştirilen, biçimi uçağın iç yüzey detaylarına uyumlu metal birimler

Konveyör Aracı: Bagaj, Kargo ve Postanın yükleme, boşaltma için kullanılan hareketli bant sistemine haiz araç

Palet: Üzerinde yüklerin birleştirilerek ağırlar/bağlar/igloo'larla güvenceye alınarak uçağa kilitlenen, standart uçak ihtiyaçlarına uygun, alt yüzeyi düz platform

PAT Sahası: Havalimanında; pist, taksi yolu, apron olarak belirlenmiş alan

Uçak Çeki Demiri (Tow- Bar): Uçak ile uçak itme/çekme aracı (Tow-Car) arasına takılarak uçağın itilmesi ve çekilmesi işlemlerinde kullanılan teçhizat

Uçak itme/çekme aracı (Tow-Car): Uçakların itilmesi/çekilmesi işlerinde kullanılan özel donanımlı araç

İKİNCİ BÖLÜM

En Az Personel ve Teçhizat Listesi ile Uygulama Esasları

Genel Esaslar

Madde 6-

a) Bu Talimatın uygulanmasında Havalimanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22), Hizmet Sözleşmesi ile ilgili diğer mevzuat hükümleri geçerlidir.

b) Yer hizmet kuruluşu bu Talimat ve eklerini, hizmet sunumunda personel ve teçhizat yetersizliğinden kaynaklanacak eksiklik ve/veya aksaklığa neden olarak gösteremez.

c) Yer hizmet kuruluşları, ilk çalışma ruhsatı talebi esnasında ve çalışma ruhsatının geçerli olduğu süre içinde bu Talimat çerçevesinde personel ve teçhizat (araç, gereç ve donanım)

Hazırlayan	Gözden Geçiren	Onay
 YHM BYSS Yrd.	 İşl.Emm.Yön.Md.	 İşl.D.Bşk.Yrd.
 YHM BYSS		 İşletme Dairesi Başkanı

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YER HİZMETLERİ KURULUŞLARININ BULUNDURMASI GEREKLİ
EN AZ PERSONEL VE TEÇHİZAT LİSTESİ İLE UYGULAMA
ESASLARI TALİMATI

İŞL.HİZ.YS/YHM/TLM.01

Yür.Tarihi: 08/12/2009

Değ.Tarihi 04/04/2017

Değ.No: 06

Sayfa: 3/11

bulundurmaktan sorumludur. Ancak, havalimanının inşaat, yapım, onarım veya geçici süre ile kapatılması halinde, kapalı kalınan süre boyunca bu zorunluluk aranmaz.

d) A, B, C Kategori Havalimanları (EK-1)'de, bu havalimanlarında her bir yer hizmet türü için istenen en az personel ve teçhizat ile miktarı (EK-2 ve EK-3)'de belirlenmiştir.

e) Yer hizmet kuruluşu, hizmetlerin uluslararası standartlarda yapılması ve mevcut personel ve teçhizatın verilecek olan hizmetlerde yetersiz kalmaması için gerekli tedbirleri almaktan sorumludur.

f) Hizmetlerde bir aksama olmaması için gerektiğinde DHMİ'ce mevcut personel ve teçhizatın artırılması ve/veya bu Talimatta yer almayan personel ve teçhizat bulundurulması istenir. Ruhsatlı kuruluşlar bu talebi yerine getirmekten sorumludur.

g) Havalimanı Başmüdürlüğü/Müdürlüğü onayı olmak şartıyla trafik tescil plakalı hizmet araçları hariç, yer hizmetlerinde kullanılan araçlar havalimanının hava tarafı dışında kullanılmaz. Bu araçlar; bakım, onarım, yakıt ikmali ve benzer zorunlu nedenlerden dolayı Havalimanı Başmüdürlüğü/Müdürlüğü izni ile hava tarafı dışına çıkar.

h) PAT Sahalarında hizmet veren trafik tescil plakalı araçların, egzoz gazı emisyon ölçümü ve periyodik araç muayenesinin yapıldığını gösterir belgelerinin bir suretinin Havalimanı Başmüdürlüğü/Müdürlüğüne verilmesi zorunludur.

i) Yer hizmet kuruluşları, bu Talimat ile belirlenen en az personel ve teçhizat ile miktarı konusundaki taleplerini gerekçeler ile ilgili bilgi ve belgelerle birlikte DHMİ Genel Müdürlüğüne yapacaktır.

j) Bu Talimatta yer alan personel ve teçhizat sayısının artırılması/azaltılması/kaldırılması gibi hususlarda aşağıdaki kriterler esas alınarak yapılacak inceleme ve değerlendirmeyi müteakip DHMİ'ce sonuçlandırılır.

- 1) Hizmet verilecek havalimanının niteliği, faaliyetin özelliği, hava aracının tipi,
- 2) Hizmet verilen hava taşıyıcısı, yolcu, sefer sayısı ile verilen hizmetin gün içindeki dağılımı (zaman),
- 3) Olabilecek plansız seferler,
- 4) Acil personel ve teçhizat ihtiyacının karşılanabilirliği/lojistik destek,
- 5) Ülke kaynaklarının en verimli şekilde kullanılması,
- 6) İlgili havalimanında, ilgili hizmetin kaç kuruluş tarafından yapıldığı,
- 7) İlgili havalimanında personel ve teçhizatın diğer kuruluşlardan kiralama vb. şekilde karşılanabilirliği,

Hazırlayan	Gözden Geçiren	Onay
 YHM BYSS Yrd.	 İşl.Emr. Yön.Md.	 İşletme Dairesi Başkanı
 YHM BYSS	 İşl.D.Bşk. Yrd.	

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YER HİZMETLERİ KURULUŞLARININ BULUNDURMASI GEREKLİ
EN AZ PERSONEL VE TEÇHİZAT LİSTESİ İLE UYGULAMA
ESASLARI TALİMATI

İŞL.HİZ.YS/YHM/TLM.01

Yür.Tarihi: 08/12/2009

Değ.Tarihi 04/04/2017

Değ.No: 06

Sayfa: 4/11

k) Havalimanları Yer Hizmetleri Yönetmeliğinde (SHY-22) belirtilen özelliği olan teçhizatlar şunlardır:

Doğru Akım Jeneratörü	Su İkmal Aracı
Alternatif Akım Jeneratörü	Buz Temizleme Aracı
Air Starter Unit	Havalandırma Aracı (Aircondition)
Yükleme Aracı (High Loader)	İkram yükleme aracı
Bagaj Çekme Aracı	El Detektörü
Uçak Çekme İtme Aracı	Güvenlik Kontrol Etiket Cihazı
Motorlu Yolcu Merdiveni	Hasta Nakil Aracı (Ambulift)
Çekerli Yolcu Merdiveni	Bantlı Yükleme Aracı (Konveyör)
Palet, Konteyner, Dolly	
Fosseptik Aracı	

l) Madde k'de isimleri yer alan özelliği olan teçhizatlar;

1) İlk çalışma ruhsatı alınışında, çalışma ruhsatına esas denetimin yapıldığı gün itibariyle 5 yaş (5 yaş dâhil) olması zorunludur.

2) Bilahare temin edilecek teçhizat ise havalimanına ilk giriş yaptığı gün itibariyle azami 5 yaş (5 yaş dâhil) olması zorunludur.

3) Yer Hizmet Kuruluşlarının ruhsatları bulunan DHMİ tarafından işletilen/işletilmeyen havalimanları arasında Havalimanı Başmüdürlüğü/Müdürlüğünün uygun görüşünü müteakip yapılacak teçhizat transferinde azami 5 yaş (5 yaş dahil) zorunluluğu aranmaz.

4) Yıllık yolcu trafiği 300.000'e (üç yüz bin) kadar olan havalimanlarında, özelliği olan teçhizat, çalışma ruhsatına esas denetimde yaş sınırı aranmaz.

m) Yer hizmetleri kuruluşları, personeline ulusal ve uluslararası kuruluşlarca öngörülen ilgili eğitimleri öngörülen süre kadar verildikten sonra göreve başlatmak, her yıl eğitim verilmesini sağlamak, personeline verilen eğitimlere ilişkin kayıtları tutmak, bilgi ve belgeleri muhafaza etmek ve istenildiğinde DHMİ'ye vermek zorundadır.

n) Yer hizmetleri kuruluşları, personelinin günlük çalışma saatlerine (puantaj) ilişkin kayıtları tutmak, bilgi ve belgeleri muhafaza etmek ve istenildiğinde DHMİ'ye vermek zorundadır.

o) Yer hizmetleri kuruluşları, araç, gereç ve teçhizatının periyodik ve diğer tüm bakımlarını yapmak veya yaptırmak, değiştirilen parçalar dahil kayıtlarını tutmak, bilgi ve belgeleri muhafaza etmek ve istenildiğinde DHMİ'ye vermek zorundadır.

p) Yer hizmetleri kuruluşlarının; yer hizmetlerinin ifasına yönelik toplam personelinin ve hizmet ifası sırasında oluşturulan her bir ekipte görevlendirdiği personelin en az %40'ı görevlendirildiği konuda en az 1 yıllık iş tecrübesine sahip olması zorunludur. Ekip şefleri ise görevlendirildiği konuda en az 2 yıllık iş tecrübesine sahip olmak zorundadır.

Hazırlayan	Onaylayan	Onay
 YHM BYSS Yrd.	 İşl.Emn.Yön.Md.	 İşletme Dairesi Başkanı
 YHM BYSS	 İşl.D.Bşk.Yrd.	

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YER HİZMETLERİ KURULUŞLARININ BULUNDURMASI GEREKLİ
EN AZ PERSONEL VE TEÇHİZAT LİSTESİ İLE UYGULAMA
ESASLARI TALİMATI

İŞL.HİZ.YS/YHM/TLM.01

Yür.Tarihi: 08/12/2009

Değ.Tarihi 04/04/2017

Değ.No: 06

Sayfa: 5/11

r) Yer hizmetleri veren kuruluşlar ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde istenen protokol ve sözleşmeleri yapmak, hizmet ifası sırasında kullanılacak olan program ve sistemleri temin etmek zorundadır.

s) Havalimanlarında çalışma ruhsatı bulunan yer hizmetleri kuruluşları yılda en az 2, ikram hizmet kuruluşları ise en az 4 kez DHMİ'ce denetlenir ve/veya denetlenilir.

t) Verilmekte olan yer hizmetlerinin aksatılmaması ve geçici olmak kaydıyla;

1) DHMİ Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen en az personel ve teçhizat listesine ilave olarak hizmette kullanılacak araç ve personel, Havalimanı Başmüdürlüğü/Müdürlüğü veya çalışma ruhsatına sahip diğer bir yer hizmetleri kuruluşundan kiralama şekli ile temin edilebilir.

2) Yer hizmet kuruluşları yetkili oldukları hizmetlerde kullanacakları araç, gereç ve teçhizatları, kendi mülkiyetinde veya finansal kiralama yöntemi ile ya da bunun dışında kiralama yöntemi ile temin edebilirler. Ancak, finansal kiralama dışında bir yöntemle kiralama yapılması durumunda; sözleşme süresi en az 2 (iki) yıl olması gerekmektedir.

3) Kiralamalara ilişkin sözleşme içeriğinde araç gereç ve teçhizatın bilgisi ile bunların mali sorumluluğunun kime ait olacağı hususu yer alacaktır. Söz konusu sözleşmenin bir suretinin Havalimanı Başmüdürlüğü/Müdürlüğüne verilmesi zorunludur.

En Az Personel ve Teçhizat Listelerine İlişkin İstisnalar
Madde 7-

a) Personele İlişkin İstisnalar

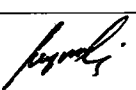
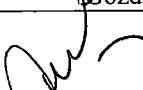
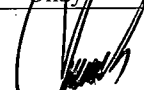
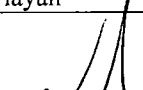

1) Gruplandırılmış yer hizmet türleri için hizmet türüne göre belirlenen personelden amir veya idareciler, bu hizmet grubunda yer alan her bir hizmet türü için ayrı ayrı aranmaz. Bir grup için bir idareci veya amir yeterlidir.

2) Havalimanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22) gereğince taşere edilebilen hizmetler için; taşeron kuruluşun bulundurduğu (yapılan yer hizmeti için) personeli ruhsat sahibi kuruluşun ayrıca bulundurması zorunlu değildir.

3) Havalimanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22) gereğince, DHMİ Genel Müdürlüğüne onaylı Standart Yer Hizmetleri Anlaşması ile yer hizmetlerini yaptıran hava taşıyıcılarının; anlaşma kapsamında yaptırdıkları hizmetlerden, B Grubu Çalışma Ruhsatı bulunan hizmetler için anlaşmanın geçerli olduğu süre içinde ayrıca personel ve teçhizat bulundurması zorunlu değildir.

4) İstanbul Atatürk Havalimanı dışındaki havalimanlarında Özel Güvenlik Müdürü ve/veya Özel Güvenlik Amirinden birinin bulundurulması yeterlidir.

5) Uçak Hat Bakım Hizmeti B Grubu Çalışma Ruhsatı alacak veya almış olanların, taraflarınca sayıca yeterli görülen lisanslı personeli uçakta veya havalimanında bulundurması yeterlidir.

Hazırlayan	Çözümlen	Onay
 YHM BYSS Yrd	 İşl.Emni.Yön.Md.	 İşletme Dairesi Başkanı
 YHM BYSS	 İşl.D.Bşk. Yrd.	

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YER HİZMETLERİ KURULUŞLARININ BULUNDURMASI GEREKLİ
EN AZ PERSONEL VE TEÇHİZAT LİSTESİ İLE UYGULAMA
ESASLARI TALİMATI

İŞL.HİZ.YS/YHM/TLM.01

Yür.Tarihi: 08/12/2009

Değ.Tarihi 04/04/2017

Değ.No: 06

Sayfa: 6/11

6) Birden fazla havalimanında Uçak Özel Güvenlik Hizmet ve Denetim Hizmeti için çalışma ruhsatı alan/alacak kuruluşların merkez veya üs olarak kullandıkları havalimanına ait çalışma ruhsatı kapsamında Patlayıcı Madde Uzmanı bulundurması halinde, diğer havalimanlarında söz konusu personeli bulundurması zorunlu değildir.

b) Teçhizata İlişkin İstisnalar

1) Birden fazla hizmet için çalışma ruhsatı alan veya alacak kuruluşların, aynı teçhizatın birden fazla hizmet türünde istenmesi halinde, hangi hizmet türünde en fazla isteniyor ise o miktarda bulundurması yeterlidir.

2) İzmir Adnan Menderes, Muğla Milas-Bodrum, Muğla Dalaman, Antalya ve Adana Havalimanları ile DHMİ'ce ayrıca belirlenecek bunlara benzer kış mevsimi iklim özellikleri gösteren diğer havalimanları için Buzlanmayı Önleme ve Buz Temizleme Aracı (De-Anti İcing) bulundurulması zorunlu değildir.

3) Havalandırma Aracı; İstanbul Atatürk, Antalya, Muğla Milas-Bodrum ve Muğla Dalaman Havalimanları dışındakilerde DHMİ Genel Müdürlüğünce izin verilmesi kaydıyla zorunlu değildir.

4) B ve C Kategori Havalimanlarında; Uçak Çekme İtme Aracı (Tow Car), Buzlanmayı Önleme ve Buz Temizleme Aracı (De-Anti İcing), Yükleme Aracı (High Loader), Palet Dolly, Konteyner Dolly, Hava Aracı Doğru Akım Jeneratörü, Hava Aracı Alternatif Akım Jeneratörü, Hasta Nakil Aracı (Ambulift), İkrım Yükleme Aracı, Hava Aracı Motor Çalıştırma Ünitesi (Air Starter Unit) ve Havalandırma Aracının, ilgili havalimanında faaliyet gösteren diğer kuruluşlardan, sözleşme yapılarak, hizmetlerde aksama olmayacak şekilde ve DHMİ'ce müsaade edilmesi kaydıyla temini mümkündür. Bu şekilde temin edilebilen teçhizat ayrıca istenmez.

5) Sadece 45 derece uçak park pozisyonu bulunan B ve C kategori havalimanları için Uçak Çekme İtme Aracı (Tow Car) bulundurulması zorunlu değildir.

6) Bölgesel hava taşımacılığı kapsamında en fazla 100 koltuk kapasitesine sahip hava araçlarının sefer düzenlediği havalimanları için talep edilecek çalışma ruhsat talepleri eklede yer alan minimum personel ve teçhizat listelerinden ayrı olarak havalimanı kapasitesi de dikkate alınarak hizmetin sunumunda yetersiz kalmayacak şekilde DHMİ Genel Müdürlüğünce ayrıca belirlenir.

7) Hizmet verilecek hava aracı tipleri itibariyle yer hizmetinin yapılmasında ihtiyaç duyulmaması halinde, B ve C Kategori Havalimanları için Yükleme Aracı (High Loader), Palet Dolly ve Konteyner Dolly bulundurulması zorunlu değildir.

8) Çekerli araç yerine motorlu araç bulundurulabilir.

Hazırlayan	Gözden Geçiren	Onay
 YHM BYSS Yrd.	 İşl.Emh.Yön.Md.	 İşletme Dairesi Başkanı
 YHM BYSS	 İşl.D.Bşk.Yrd.	

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YER HİZMETLERİ KURULUŞLARININ BULUNDURMASI GEREKLİ
EN AZ PERSONEL VE TEÇHİZAT LİSTESİ İLE UYGULAMA
ESASLARI TALİMATI

İŞL.HİZ.YS/YHM/TLM.01

Yür.Tarihi: 08/12/2009

Değ.Tarihi 04/04/2017

Değ.No: 06

Sayfa: 7/11

9) Hava Aracı Doğru Akım Jeneratörü ve Hava Aracı Alternatif Akım Jeneratörü olmak üzere iki ayrı araç yerine, doğru ve alternatif akımın her ikisini de sağlayabilen bir Jeneratör bulundurulabilir.

10) Hava Aracı Motor Çalıştırma Ünitesi (Air Starter Unit) ve Havalandırma Aracının her ikisinin de görevlerini yapabilen bir araç bulundurulabilir.

11) Kargo taşımacılığı yapan B Grubu Ramp Hizmeti Çalışma Ruhsatına sahip hava taşıyıcılarının, EK-2'de bulundurması gerekli teçhizatlarından;

a) Hasta taşıma sedyesi, tekerlekli iskemle, ambulift bulundurmalarına gerek yoktur.

b) Çekerli yolcu merdivenin 1 adet, motorlu yolcu merdiveni 1 adet, konveyörün 1 adet, bagaj arabasının 20 adet olması yeterlidir.

c) Personel ve Teçhizata İlişkin Ortak İstisnalar

1) A Kategori Havalimanlarından en az 4'ünde A veya C Grubu Çalışma Ruhsatı alacak veya almış olan yer hizmet kuruluşlarının, 4 havalimanı dışındaki Havalimanlarında alacakları veya mevcut A veya C Grubu Çalışma Ruhsatlarında,

2) Hava taşıyıcılarının herhangi bir hizmet türü için herhangi bir havalimanında alacağı veya mevcut B Grubu Çalışma Ruhsatlarında,

3) Aşağıdaki esaslar çerçevesinde personel ve teçhizat bulundurulacaktır.

- A ve B Kategori Havalimanlarında, her bir 2 saatlik zaman diliminde 1 uçağa hizmet verilmesi halinde EK-2/C Kategori uygulanır. 2 saatlik zaman diliminde 2 uçağa hizmet verilmesi halinde EK-2/B Kategori uygulanır.

- A ve B Kategori Havalimanlarında, ilgili mevzuatlar gereği 1 vardiyalık çalışma saati içinde, her bir 2 saatlik zaman diliminde 1 uçağa hizmet verilmesi halinde EK-3/C Kategori uygulanır. 2 vardiyalık çalışma saati içinde veya 2 saatlik zaman diliminde 2 uçağa hizmet verilmesi halinde EK-3/B Kategori uygulanır.

4) B ve C Kategori Havalimanlarında, yer hizmet grupları için çalışma ruhsatları alan veya alacak yer hizmet kuruluşları, DHMİ'ce izin verilmesi halinde, sadece yapacakları hizmet türü için en az teçhizat ve personeli bulundurabilirler. (Açıklama: Ramp Hizmet Grubu; Ramp, Uçak Temizlik ile Birim Yükleme Gereçlerinin Kontrolü hizmet türlerinden oluşmaktadır.)

5) Yer hizmetleri kuruluşları, Temsil Hizmeti çalışma ruhsatı için sadece Merkez veya üs olarak kullandıkları Havalimanında en az teçhizat ve personeli bulundururlar.

6) Merkez veya üs olarak kullandıkları havalimanında Uçuş Operasyon Hizmeti için çalışma ruhsatı bulunan veya talep eden kuruluşlar; merkez veya üs ofislerinde, diğer havalimanlarında da bu hizmetleri verebilecek seviyede personel, teçhizat ve teknik donanımına sahip ise,

Hazırlayan	Gözden Geçiren	Onay
 YHM BYSS Yrd	 İşl.Emn. Yön.Md.	 İşl.D.Bşk. Yrd.
 YHM BYSS	 İşl.Emn. Yön.Md.	 İşletme Dairesi Başkanı

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YER HİZMETLERİ KURULUŞLARININ BULUNDURMASI GEREKLİ
EN AZ PERSONEL VE TEÇHİZAT LİSTESİ İLE UYGULAMA
ESASLARI TALİMATI

İŞL.HİZ.YS/YHM/TLM.01

Yür.Tarihi: 08/12/2009

Değ.Tarihi 04/04/2017

Değ.No: 06

Sayfa: 8/11

- Merkez veya üs havalimanında en az 3 dispeçer bulundurması kaydıyla, diğer havalimanlarında aldıkları/alacakları çalışma ruhsatı için personel ve teçhizat bulundurma mecburiyeti aranmaz.
- Merkez veya üs havalimanında AFTN Sistemi bulunması kaydıyla diğer Havalimanında alacakları/aldıkları çalışma ruhsatı için teçhizat bulundurma mecburiyeti aranmaz.

7) Uçak Hat Bakım Hizmeti B Grubu Çalışma Ruhsatı alacak veya almış olan hava taşıyıcıları, Uçak Hat Bakım Hizmetini SHY-145 Onaylı Bakım Kuruluşlarına yaptırması durumunda, ruhsat sahibi hava taşıyıcısınınca ayrıca personel ve teçhizat bulundurulması zorunlu değildir.

8) Yaz yoğunluğu yaşanan Muğla Dalaman ve Muğla Milas/Bodrum Havalimanlarında A Grubu Çalışma Ruhsatına sahip yer hizmetleri kuruluşları ile C Grubu İkrım Servis Hizmeti Çalışma Ruhsatına sahip kuruluşlar, yolcu sayılarının düştüğü 30 Ekim-30 Mayıs tarihleri arasında %50 eksik personelle çalışabilirler.

9) Merkez veya üs olarak kullandıkları havalimanında Gözetim ve Yönetim Hizmetleri için çalışma ruhsatı bulunan veya talep eden kuruluşlar; merkez veya üs ofislerinde, diğer havalimanlarında da bu hizmetleri verebilecek seviyede personel, teçhizat ve teknik donanıma sahip ise,

- Merkez veya üs havalimanı dışındaki A Kategori Havalimanlarında İdareci, B ve C kategori havalimanlarında personel bulundurma mecburiyeti aranmaz.
- Merkez veya üs havalimanı dışındaki havalimanlarında teçhizat bulundurma mecburiyeti aranmaz.

10) İkrım Üretim Hizmeti için tesisi bulunmayan, B ve C Kategori Havalimanları için İkrım Servis Hizmeti Çalışma Ruhsatı alan/alacak kuruluşlarda; İkrım ürününün temin edileceği İkrım Servis Hizmeti Çalışma Ruhsatı ve İkrım Üretim Hizmeti İzni olan Havalimanında, İkrım malzemesinin taşınması ve uçağa yüklenmesi için gerekli özelliklere haiz yeterli miktarda teçhizat ve personel bulundurması halinde,

- İkrım Üretim Tesisi bulunmayan B ve C Kategori Havalimanlarında ayrıca personel, araç, gereç ve teçhizat bulundurma mecburiyeti aranmaz.
- İkrım Üretim Tesisi bulunmayan B ve C Kategori Havalimanlarında Çalışma Ruhsatı bulunan veya alacak yer hizmetleri kuruluşlarının çalışma ruhsatına esas denetimleri/yerinde tespitleri İkrım üretiminin yapıldığı havalimanında gerçekleşecektir.

Hazırlayan		Gözden Geçiren		Onay
YHM BYSS Yrd	YHM BYSS	İşl.Emin.Yön.Md.	İşl.D.Bşk.Yrd.	İşletme Dairesi Başkanı

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YER HİZMETLERİ KURULUŞLARININ BULUNDURMASI GEREKLİ
EN AZ PERSONEL VE TEÇHİZAT LİSTESİ İLE UYGULAMA
ESASLARI TALİMATI

İŞL.HİZ.YS/YHM/TLM.01

Yür.Tarihi: 08/12/2009

Değ.Tarihi 04/04/2017

Değ.No: 06

Sayfa: 9/11

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Son Hükümler

Yürürlük

Madde 8- Bu Talimat, onay tarihi itibariyle yürürlüğe girer. Yürürlüğe girdiği tarih itibariyle 08.12.2009 yürürlük tarihli Yer Hizmetleri Kuruluşlarının Bulundurması Gerekliliği En Az Personel ve Teçhizat Listesi İle Uygulama Esasları Talimatını yürürlükten kaldırır.

Yürütme

Madde 9- Bu Talimat hükümlerini DHMİ Genel Müdürü yürütür.

EKLER

1. Ek-1 Havalimanı Kategorileri Tablosu
2. Ek-2 A,B,C Kategori Havalimanları En Az Teçhizat Listesi ve Miktarı Tablosu
3. Ek-3 A,B,C, Kategori Havalimanları En Az Personel Listesi ve Miktarı Tablosu

Hazırlayan	Çözümlen Geçiren	Onay
 YHM BYSS Yrd	 İşl.Emn. Yön.Md.	 İşletme Dairesi Başkanı
 YHM BYSS	 İşl.D.Bşk.Yrd.	

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YER HİZMETLERİ KURULUŞLARININ BULUNDURMASI GEREKLİ
EN AZ PERSONEL VE TEÇHİZAT LİSTESİ İLE UYGULAMA
ESASLARI TALİMATI

İŞL.HİZ.YS/YHM/TLM.01

Yür.Tarihi: 08/12/2009

Değ.Tarihi 04/04/2017

Değ.No: 06

Sayfa: 10/11

EK-1

YER HİZMETLERİ KURULUŞLARININ BULUNDURMASI GEREKLİ EN AZ PERSONEL VE TEÇHİZAT LİSTESİNE İLİŞKİN
HAVALİMANI KATEGORİLERİ TABLOSU

HAVALİMANI ADI	HAVALİMANI KATEGORİSİ
İSTANBUL ATATÜRK HAVALİMANI	A
ANTALYA HAVALİMANI	A
ANKARA ESENBOĞA HAVALİMANI	A
İZMİR ADNAN MENDERES HAVALİMANI	A
MUĞLA DALAMAN HAVALİMANI	A
MUĞLA MİLAS BODRUM HAVALİMANI	A
ADANA HAVALİMANI	B
ERZURUM HAVALİMANI	B
GAZİANTEP HAVALİMANI	B
TRABZON HAVALİMANI	B
KAYSERİ HAVALİMANI	B
SAMSUN ÇARŞAMBA HAVALİMANI	B
MALATYA HAVALİMANI	C
KONYA HAVALİMANI	C
DIYARBAKIR HAVALİMANI	C
VAN FERİT MELEN HAVALİMANI	C
KARS HAKANİ HAVALİMANI	C
DENİZLİ ÇARDAK HAVALİMANI	C
ELAZIĞ HAVALİMANI	C
MUŞ HAVALİMANI	C
ŞANLIURFA GAP HAVALİMANI	C
MARDİN HAVALİMANI	C
ERZİNCAN HAVALİMANI	C
SİVAS NURİ DEMİRAĞ HAVALİMANI	C
HATAY HAVALİMANI	C
ADİYAMAN HAVALİMANI	C
AMASYA MERZİFON HAVALİMANI	C
BATMAN HAVALİMANI	C
BURSA YENİŞEHİR HAVALİMANI	C
ÇANAKKALE HAVALİMANI	C
TEKİRDAĞ ÇORLU HAVALİMANI	C
ISPARTA SÜLEYMAN DEMİREL HAVALİMANI	C
KAPADOKYA HAVALİMANI	C
AĞRI AHMED-İ HANİ HAVALİMANI	C
BALIKESİR KOCASEYİT HAVALİMANI	C
ORDU-GİRESUN HAVALİMANI	C
TOKAT HAVALİMANI	C
UŞAK HAVALİMANI	C
SİİRT HAVALİMANI	C
SİNOP HAVALİMANI	C
BALIKESİR MERKEZ HAVALİMANI	C
KAHRAMANMARAŞ HAVALİMANI	C
KOCAELİ CENGİZ TOPEL HAVALİMANI	C
IGDIR HAVALİMANI	C
ÇANAKKALE GÖKÇEADA HAVALİMANI	C
KASTAMONU HAVALİMANI	C
BİNGÖL HAVALİMANI	C
ŞIRNAK ŞERAFETTİN ELÇİ HAVALİMANI	C
HAKKARİ-YÜKSEKOVA SELAHADDİN EYYUBİ HAVALİMANI	C
ZONGULDAK ÇAYCUMA HAVALİMANI	C
GAZİPAŞA ALANYA HAVALİMANI	C
ZAFER HAVALİMANI	C

Hazırlayan	Gözden Geçiren	Onay
YHM BYSS Yrd.	İşl.Emn. Yön.Md.	İşletme Dairesi Başkanı

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YER HİZMETLERİ KURULUŞLARININ BULUNDURMASI GEREKLİ
EN AZ PERSONEL VE TEÇHİZAT LİSTESİ İLE UYGULAMA
ESASLARI TALİMATI

İŞL.HİZ.YS/YHM/TLM.01

Yür.Tarihi: 08/12/2009

Değ.Tarihi 04/04/2017

Değ.No: 06

Sayfa: 11/11

EK-2

A, B ve C Kategori Havalimanları En Az Teçhizat Listesi ve Miktarı

YER HİZMET GRUBU	YER HİZMET TÜRÜ	TEÇHİZAT CİNSİ	A KATEGORİ	B KATEGORİ	C KATEGORİ	
TEMSİL		Sitatex	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
		AFTN Sistemi	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
YOLCU HİZMETLERİ		Sitatex	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
		El Telsizi	3 Adet	3 Adet	2 Adet	
YÜK KONTROLÜ VE HABERLEŞME		Sitatex	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
		El Telsizi	2 Adet	2 Adet	2 Adet	
RAMP	RAMP	Hava Aracı Doğru Akım Jeneratörü	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
		Hava Aracı Alternatif Akım Jeneratörü	2 Adet	1 Adet	1 Adet	
		Hava Aracı Motor Çalıştırma Ünitesi (Air Starter Unit)	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
		Yükleme Aracı (High Loader)	3 Adet	1 Adet	1 Adet	
		Banlı Yüklem Aracı (Konveyör)	6 Adet	4 Adet	2 Adet	
		Bagaj Çekme Aracı	6 Adet	2 Adet	1 Adet	
		Uçak Çekme İtme Aracı (Tow Car)	3 Adet	1 Adet	1 Adet	
		Motorlu Yolcu Merdiveni	4 Adet	2 Adet	---	
		Çekerli Yolcu Merdiveni	4 Adet	2 Adet	2 Adet	
		Bagaj Arabası (Römork)	40 Adet	25 Adet	3 Adet	
		Ambulift Hasta Nakil Aracı	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
		Palet Dolly	4 Adet	4 Adet	1 Adet	
		Konteyner Dolly	16 Adet	9 Adet	3 Adet	
		Uçak Takozu	Yeteri Kadar	Yeteri Kadar	Yeteri Kadar	
		Tekerlekli İskemle	4 Adet	2 Adet	1 Adet	
		Uçak Çadırma Flaması veya Raketi	3 Çift	2 Çift	1 Çift	
		Çift Kulaklık (Head Set)	3 Takım	2 Takım	1 Takım	
		Uçak Çadırma Lambası	3 Çift	3 Çift	1 Çift	
		Yangın Söndürücü	Yeteri Kadar	Yeteri Kadar	Yeteri Kadar	
		Hasta Taşıma Sedyesi	3 Adet	2 Adet	1 Adet	
	Apron Hizmet Aracı	3 Adet	2 Adet	1 Adet		
	El Telsizi	9 Adet	6 Adet	2 Adet		
	Yolcu ve Mürettebat Taşıma Aracı	3 4 Adet	1 Adet	1 Adet		
	UÇAK TEMİZLİK		Foseptik Aracı	1 Adet	1 Adet	1 Adet
			Su İkmal Aracı	1 Adet	1 Adet	1 Adet
			Buzlanmayı Önleme ve Buz Temizleme Aracı (De-Anti Icing)	1 Adet	1 Adet	1 Adet
			Havalandırma Aracı (Aircondition)	1 Adet	1 Adet	1 Adet
			Çöp Arabası	1 Adet	1 Adet	1 Adet
			Elektrikli Süpürgesi	3 Adet	2 Adet	1 Adet
	KARGO VE POSTA		Forklift	1 Adet	1 Adet	-
			Traktör	2 Adet	1 Adet	-
			Palet Dolly	8 Adet	2 Adet	2 Adet
Konteyner Dolly			8 Adet	3 Adet	3 Adet	
Bagaj Arabası			10 Adet	5 Adet	3 Adet	
Traktör			2 Adet	1 Adet	-	
Apron Hizmet Aracı			1 Adet	-	-	
Sitatex			1 Adet	1 Adet	-	
UÇAK HAT BAKIM		Yangın Söndürme Cihazı	Yeteri Kadar	Yeteri Kadar	Yeteri Kadar	
		Apron Hizmet Aracı	1 Adet	1 Adet	---	
		Uçak Krikosu	Yeteri Kadar	Yeteri Kadar	Yeteri Kadar	
UÇUŞ OPERASYON		Sitatex	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
		Hava Yer Haberleşme Telsizi (VHF)	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
		El Telsizi	2 Adet	2 Adet	2 Adet	
		Apron Hizmet Aracı	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
		AFTN Sistemi	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
İKRAM SERVİS		İkram Yüklem Aracı	2 Adet	1 Adet	---	
		Apron Hizmet Aracı	2 Adet	1 Adet	---	
		Soğutucu Sistemler (araç, gereç, depo vb.)	Yeteri Kadar	Yeteri Kadar	Yeteri Kadar	
ULAŞIM		Otobüs/Minibüs	1 Adet Otobüs	1 Adet Otobüs /Minibüs	1 Adet Otobüs /Minibüs	
GÖZETİM VE YÖNETİM		Sitatex	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
		AFTN Sistemi	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
UÇAK ÖZEL GÜVENLİK HİZMET VE DENETİMİ		Faks	---	---	---	
		Sitatex	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
		El Telsizi	10 Adet	4 Adet	2 Adet	
		El Dedektörü	6 Adet	2 Adet	1 Adet	
		Apron Hizmet Aracı	1 Adet	1 Adet	1 Adet	
		Güvenlik Kontrol Etiket Cihazı	1 Adet	1 Adet	1 Adet	

Hazırlayan	Gözden Geçiren	Onay
YHM BYSS Yrd	İşl.Emm. Yön.Md.	İşletme Dairesi Başkanı

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
YER HİZMETLERİ KURULUŞLARININ BULUNDURMASI GEREKLİ
EN AZ PERSONEL VE TEÇHİZAT LİSTESİ İLE UYGULAMA
ESASLARI TALİMATI

İŞL.HİZ.YS/YHM/TLM.01

Yür.Tarihi: 08/12/2009

Değ.Tarihi 04/04/2017

Değ.No: 06

Sayfa: 12/11

EK-3

A, B ve C Kategori Havalimanları En Az Personel Listesi ve Miktarı

YER HİZMET GRUBU	YER HİZMET TÜRÜ	PERSONEL GÖREVİ	A KATEGORİ	B KATEGORİ	C KATEGORİ
TEMSİL		İdareci	1	---	---
		Memur	1	---	---
YOLCU HİZMETLERİ		İdareci	1	1	1
		Ekip Şefi	3	2	1
		Memur	14	8	1
		İşçi	6	4	1
YÜK KONTROLÜ VE HABERLEŞME		İdareci	1	1	---
		Memur	3	2	1
RAMP	RAMP	İdareci	1	1	1
		Ekip Şefi	3	2	---
		Memur	3	2	1
		İşçi	24	16	6
		Şoför-Operatör	6	4	2
	UÇAK TEMİZLİK	İdareci	1	---	---
		İşçi	10	---	---
		Şoför-Operatör	6	---	---
	BİRİM YÜKLEME GEREÇLERİNİN KONTROLÜ	İdareci	1	---	---
		Memur	3	---	---
KARGO VE POSTA		İdareci	1	1	1
		Ekip Şefi	2	---	---
		Memur	6	1	1
		İşçi	6	1	1
		Şoför-Operatör	3	1	1
UÇAK HAT BAKIM		İdareci	1	---	---
UÇUŞ OPERASYON		Teknisyen (Lisanslı)	3	---	---
		İdareci	1	---	---
		Dispeçer (Lisanslı)	3	---	---
ULAŞIM		İdareci	1	1	1
		Memur	1	---	---
		Şoför	3	2	1
İKRAM SERVİS		İdareci	1	1	---
		Ekip Şefi	3	2	1
		Şoför-Operatör	3	2	1
		Memur	3	1	---
		İşçi	9	4	1
GÖZETİM VE YÖNETİM		İdareci	1	1	1
		Memur	2	1	---
UÇAK ÖZEL GÜVENLİK HİZMET VE DENETİMİ		Özel Güvenlik Müdürü	1	---	---
		Özel Güvenlik Amiri	1	1	1
		Özel Güvenlik Grup Şefi	2	2	---
		Özel Güvenlik Memuru	8	6	2
		Şoför	2	2	1
		Patlayıcı Madde Uzmanı	1	1	---
		X-Ray Operatörü	1	1	---

Hazırlayan	Bözden Geçiren	Onay
YHM BYSS Yrd.	İşl.Emn.Yön.Md.	İşletme Dairesi Başkanı